

«پیرپسر» روی پرده

طبق آنچه وعده داده شده، قرار است از فردا فیلم «پیرپسر» به کارگردانی اکتای براهنی در سینماهای کشور اکران شود. این فیلم که فرازفرودهای بسیار داشته است تابه‌حال یک تک‌سکانس در جشنواره فجر برای اهالی رسانه و منتقدان داشته که پرشورترین اکران کل جشنواره فجر بود. بعد از آن اکران تقریباً تمام منتقدان علاوه بر تحسین فیلم، خواهان اکران عمومی آن شدند. اما انگار سنگ‌اندازی اکران عمومی «پیرپسر» تمامی ندارد. در روزهای گذشته دست‌اندرکاران فیلم «پیرپسر» به کارگردانی اکتای براهنی با انتشار پوستر و تیزر از آغاز اکران عمومی فیلم از تاریخ چهارشنبه، ۲۱ خردادماه خبر دادند. طبق گفته حنیف سروری، یکی از تهیه‌کنندگان فیلم، قرار بوده پیش‌فروش «پیرپسر» با ثبت در سامانه «سمفا» در یکی، دو روز گذشته آغاز شود، ولی این کار با نامه شورای عالی تهیه‌کنندگان به سازمان سینمایی در اعتراض به تصمیم شورای صنفی نمایش، عملی نشده است.

شیر طلایی ونیز برای نواک

جشنواره فیلم ونیز به پاس یک عمر دستاورد هنری از کیم نواک، ستاره فیلم «سرگیجه»، تقدیر خواهد کرد. کیم نواک که هم‌اکنون ۹۲ ساله است، در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل دهه ۱۹۶۰ میلادی به‌لطف ستاره فیلم‌های پرفروش گیشه بود. از جمله این فیلم‌ها می‌توان به «پیک‌نیک» (۱۹۵۵) به کارگردانی جاشوا لوگان، «مردی با بازوی طلایی» (۱۹۵۵) ساخته انو پرمینگر، «پال جوی» (۱۹۵۷) اثر جورج سیدنی و البته «سرگیجه» (۱۹۵۸) آلفرد هیچکاک اشاره کرد که در آن نواک بسیار درخشید. علاوه بر اهدای شیر طلایی، به‌عنوان بخشی از این تقدیر، اولین اکران جهانی مستند زندگی‌نامه‌ای «سرگیجه کیم نواک» به کارگردانی و نویسندگی الکساندر او، فیلیپ نیز اکران می‌شود. این مستند، تصاویر آرشیوی کمیاب را با تأملات شخصی نواک و نگاهی به زندگی منزوی او در کنار رودخانه وحشی روگ در اورگان، ترکیب و مسیر او را از یک نماد سینمای اواسط قرن بیستم تا یک هنرمند به‌شدت منزوی دنبال می‌کند. هشنادوادمین دوره جشنواره ونیز از ۲۷ اوت تا شش سپتامبر برگزار خواهد شد.

کلونی، تسلیم ترامپ نمی‌شود

جورج کلونی، ستاره هالیوودی و از منتقدان سرسخت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور کنونی آمریکا؛ او را یک سلبریتی خوش‌زبان توصیف کرد که دیگر کارش تمام شده است. به گزارش ایسنا، جورج کلونی، بازیگر و کارگردان ۶۴ ساله هالیوود در گفت‌وگویی تازه با اندرسون کوپر در شبکه سی‌ان‌ان، بار دیگر به دونالد ترامپ تاخت و با لحنی صریح و انتقادی اعلام کرد که دوران این رئیس‌جمهور سابق آمریکا به پایان رسیده است. او در بخشی از این مصاحبه اعتراف کرد که نگرانی بابت هدف قرار گرفتن از سوی ترامپ وجود دارد، اما تأکید کرد که حاضر نیست تسلیم این ترس شود و اظهار کرد: «همه نگران این موضوع هستند. اما اگر تمام عمرت را صرف نگرانی کنی، هیچ کاری نمی‌کنی. ما هم مثل همه، خانواده داریم و زندگی می‌کنیم و تلاش می‌کنیم بهترین الگوبرای فرزندانمان باشیم. می‌خواهم بتوانم در چشمان بچه‌هایم نگاه کنم و بگویم در برهه‌های حساس تاریخی کجا ایستادیم و چه کردیم. من با این مسئله هیچ مشکلی ندارم.»

یادنامه

ترجمه علیه استبداد

بیژن اشتری مترجم، روزنامه‌نگار و منتقد سینما در ۶۴ سالگی درگذشت

آشناکردن سینمادوستان ایرانی با فیلم‌های هالیوودی بود. در دورانی که «مجله فیلم» به‌عنوان اصلی‌ترین پایگاه نقدنویسان ایرانی، گراپشی آشکارا به سینمای روشنفکری اروپا داشت و کمتر دیده می‌شد که به سینمای آمریکا و محصولات بدنه آن بپردازد، این علی معلم بود که در «دنیای تصویر» راه را برای کسی چون اشتری گشود تا او در بخشی پروپیمان به معرفی فیلم‌های هالیوودی بپردازد. در آن نوشته‌ها او در یادداشت‌هایی نه‌چندان بلند، به فیلم‌های در حال اکران می‌پرداخت و اگرچه از قضاوت صریح درباره فیلم‌های بد پرهیز نداشت، اما می‌کوشید بیشتر به رهیونویسی مشغول باشد و چندان پا به عرصه نقد فیلم نگذارد. با این‌همه آن رهیوبوها در آشنایی مخاطب ایرانی با جریان‌های

بسیار دست‌به‌دست می‌شد، هنگام ایست‌قلبی منجر به مرگ‌اش، ۶۴ سال بیش نداشت. اشتری البته در دانشگاه تهران میکروب‌شناسی خوانده بود، اما از نوجوانی علاقه به نوشتن و روزنامه‌نگاری او را به دنیایی دیگر سوق داد. اینگونه بود که از اوایل دهه ۱۳۶۰، همکاری با روزنامه‌ها و مجله‌های سینمایی را آغاز کرد و سال‌ها در روزنامه‌هایی چون «اخبار»، «انتخاب»، «جام‌جم» و مجله‌هایی چون «فیلم و هنر» و «دنیای تصویر» نوشت.

▼ معرفی هالیوود و تحسین مردم آمریکا

از مهمترین کارهایی که اشتری به‌خصوص در مجله «دنیای تصویر» به‌طرزی مداوم در آن کوشید،

فرزاد نعمتی

خبرنگار گروه فرهنگ

شامگاه شنبه هجدهم خردادماه ۱۴۰۳، خبر درگذشت بیژن اشتری مترجم، نویسنده و روزنامه‌نگار مشهور، اهالی فرهنگ را در شوک فرو برد. او که به‌خصوص در دوده‌ه اخیر با ترجمه‌آثاری در خصوص تاریخ اتحاد جماهیر شوروی، کمونیسم، بلوک شرق، رهبران دیکتاتور و پوپولیست جهان، شهرتی عمده در میان کتابخوانان پیدا کرده بود و در سال‌های اخیر پست‌های تند و تیز او در فضای مجازی نیز

شمايل يك مترجم كلاسيك

در رثای بیژن اشتری

ترجمه می‌پرداخت. این روش - که در عصر اینترنت غیرمعمول بود - نشان‌دهنده تعهد او به حفظ اصالت متن اصلی و کیفیت ترجمه بود. بیژن اشتری، بیش از دو دهه واپسین عمر خود را به ترجمه آثاری اختصاص داد که به موضوعات استبداد، کمونیسم، اختناق و دیکتاتوری می‌پرداختند. از این رو او به آثاری پرداخت که نوری روشنگر بر تاریکی‌های رژیم‌های سرکوبگر می‌تاباندد. او معتقد بود: «اگر نمی‌توانی با استبداد رویارو شوی، دست‌کم در دروغ‌ها و فریب‌های دولتی مشارکت نکن و بگذار حکومت بدون تو کارش را انجام دهد.» این باور - که در تمامیت کار او جاری بود - او را به

محسن محمودی

مترجم و پژوهشگر علوم سیاسی

بیژن اشتری همانند بیشتر هم‌نسلان خود، سیر و سلوک فکری متناقضی را تجربه کرد و از ایمان پرشور به سوسیالیسم به متقد نستوه آن بدل شد. او متعلق به نسلی بود که روزگاری پرآشوب را از سر گذارندند و فراوان دغدغه داشتند؛ نسلی منحصربه‌فرد که به حقیقت در مصاف جهان‌بینی‌ها زیستند و انقلاب، جنگ، اصلاحات و بسیار چیزهای دیگر را تجربه کردند. مجدداً، همانند هم‌نسلان خود میان رشته تحصیلی و شغل‌اش ارتباط چندانی نبود. اشتری اگر چه در دانشگاه تهران، میکروب‌شناسی خوانده بود، اما علاقه شخصی‌اش به تاریخ، او را به سمت ترجمه و نگارش کتب تاریخی سوق داد. او فعالیت حرفه‌ای خود را در اوایل دهه ۱۳۶۰ خورشیدی با روزنامه‌نگاری و نقد فیلم در نشریات سینمایی، به‌ویژه مجله «دنیای تصویر»، آغاز کرد و مدتی نیز در زمینه نشر فعالیت داشت. اما از میانه دهه ۸۰ یک پروژه فکری منسجم را در پیش گرفت و عمدتاً به ترجمه آثاری در نقد استبداد چپ پرداخت.

بیژن اشتری به‌راستی شمايل يك نویسنده و مترجم کلاسیک بود. همنشینی او با کاغذ و بیگانگی با صفحه‌کلید را تا واپسین اثر ادامه داد. او به روش سنتی و با قلم و کاغذ ترجمه می‌کرد و می‌نوشت و هر چندوقت یک‌بار، کارتن‌های پر از کاغذ کاهی را برای حروف چینی به نشر ثالث می‌فرستاد. او معمولاً بخش زیادی از روز را در تخت سپری می‌کرد، جایی که با تکیه بر زیردستی، با دقت به

▼ میراث اشتری

۱- زندگی‌نامه‌های دیکتاتورها: کاوش در قلب قدرت

اشتری با ترجمه زندگی‌نامه‌های رهبران خودکامه، به خوانندگان امکان داد تا به عمق ذهن و سیاست‌های کسانی که تاریخ را با سرکوب رقم زدند، نفوذ کنند. این آثار، که با نثری روان و دقیق به فارسی برگردانده شدند، به‌عنوان منابعی کلیدی برای مطالعه تاریخ دیکتاتوری‌ها شناخته می‌شوند.

- «استالین جوان و استالین»: درباره تزار سرخ»، نوشته سایمن سیبیگ ماتتیفوری. هنگامی که این کتاب منتشر شد، بلافاصله در لیست پرفروش‌ترین کتاب‌های تاریخی قرار گرفت و یک‌سال بعد برنده جایزه بهترین کتاب تاریخ در انگلستان شد. استالین؛ دربار تزار سرخ عمدتاً متمرکز بر دورانِ حکومتِ جوزف استالین بر